

חוק סיוע למשפחות שבראשן הורה עצמאי, התשנ"ב-1992:

1. הגדרות:

בחוק זה -

"הורה עצמאי"³ - תושב ישראל אשר בהחזקתו ילד הנמצא עמו ואשר נתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הוא אינו נשוי ואין אדם הידוע בציבור כבן זוגו;
- (2) הוא נשוי ומתקיים בו האמור באחת מפסקאות המשנה (א), (ב) או (ג), ובתנאי שאין אדם אחר הידוע בציבור כבן זוגו;
- (א) הוא חי בנפרד מבן זוגו תקופה של שנתיים לפחות ופתח בהליך על פי דין להשתחרר מקשר הנישואין ופעל במסגרת הליך זה שנתיים לפחות;
- (ב) היא עגונה, כמשמעותה בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995;
- (ג) היא חיה בנפרד מבן זוגה, שהתה במקלט לנשים מוכות 90 ימים לפחות, מתוך תקופה של שנים עשרה חודשים שתחילתה ביום הראשון לשהותה במקלט כאמור, פתחה בהליך על פי דין להשתחרר מקשר הנישואין ופעלה במסגרת הליך זה במשך שישה חודשים לפחות; ואולם אישה תהא פטורה מפתחת הליך כאמור אם המחלקה לשירותים חברתיים אישרה כי יש בכך כדי לסכן את חייה או את חיי ילדה;
- (3) הוא עולה חדש שנמצא בארץ למעלה משנה ופחות משנתיים ובן-זוגו לא עלה לארץ ואף אינו שווה בה ובתנאי שאין לו בן זוג אחר.

"השר" - שר העבודה והרווחה;

"ילד" - ילד כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי, שטרם מלאו לו 18 שנה;

"המחלקה לשירותים חברתיים" - כמשמעותה בחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958;

"מקלט לנשים מוכות" - מקום שבו שווה אישה מוכה מחשש לחייה או לחיי ילדה, לרבות מקום כאמור שאינו נתמך בידי המדינה או רשות מקומית, לפי הפניה מראש שנתנה המחלקה לשירותים חברתיים או לפי אישור שנתנה בדיעבד.

1. בתיקון 4, ת"ת 22.5.14, שונה שמו של החוק מ"חוק משפחות חד הוריות" לשם הנוכחי, ובהתאם, בכל מקום בחוק, במקום: "הורה יחיד" בא: "הורה עצמאי" כולל ההטיות הדקדוקיות השונות.
2. בתיקון 5, ת"ת 17.1.18 ניתנה הוראה לשנות בכל מקום בסעיף 1 את המינוח הקודם: "לשכת הסעד" במינוח החדש: "המחלקה לשירותים חברתיים".
3. ס' 1 - הורה יחיד - בנוסח המקורי:

"הורה יחיד" - תושב ישראל אשר בהחזקתו ילד הנמצא עמו ואשר נתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הוא אינו נשוי ואין אדם הידוע בציבור כבן זוגו;
 - (2) הוא חי בנפרד מבן זוגו תקופה של שנתיים לפחות, ופתח בהליך על פי דין להשתחרר מקשר הנישואין ופעל במסגרת הליך זה במשך שנתיים לפחות;
 - (3) היא עגונה - כמשמעותה בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 (להלן-חוק הביטוח הלאומי);
 - (4) הוא עולה חדש שנמצא בארץ למעלה משנה ופחות משנתיים ובן זוגו לא עלה לארץ ואף אינו שווה בה.
- בתיקון 2, ת"ת 10.3.94, פסקאות (2) ו-(3) הוחלפו לנוסח דלעיל. פסקה 4 המקורית סומנה כ-(3) ונתווספה הסייפא המתחילה במילים "ובתנאי שאין...".
- בתיקון 3, ת"ת 4.5.01, ברישא, במקום "(א) או (ב)" בא "(א), (ב) או (ג)".
- בפסקה (2) אחרי (ב) נוסף (ג), כמו כן נוספו הגדרות ל"לשכת הסעד" ו"מקלט לנשים מוכות" בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת: "שהייה במקלט לנשים מוכות לפני יום התחילה תבוא במנין התקופה האמורה בפסקה (2)(ג) להגדרה "הורה יחיד" שבסעיף 1 לחוק העיקרי, כנוסחה בסעיף 1(1) לחוק זה, אם ביום התחילה שהתה האישה במקלט כאמור."
- בתיקון 4, ת"ת 22.5.14, במקום "הורה יחיד" בא "הורה עצמאי" ובהתאם, בכל מקום בחוק, במקום: "הורה יחיד" בא: "הורה עצמאי" כולל ההטיות הדקדוקיות השונות.
- ⁴ עפ"י הודעה על העברת סמכויות הנתונות לפי חוק אשר פורסמה ב"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312, הסמכויות הנתונות בחוק זה לשר הכלכלה והתעשייה - הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים.

2. הכשרה מקצועית

הורה עצמאי זכאי לקדימות בהכשרה מקצועית לפי כללים ותנאים שקבע השר בתקנות.

3. מעונות יום

הורה עצמאי זכאי לקדימות בקבלת ילדיו למעון יום; השר יקבע בתקנות כללים מיוחדים לענין התחשבות בהכנסת ההורה העצמאי לענין דמי האחזקה במעון.

4. הלוואה לשיכון

הורה עצמאי למעט הורה עצמאי כאמור בפסקה (4) להגדרת הורה עצמאי זכאי להלוואה מוגדלת מאת המדינה או מטעמה לצרכי דיור, בשיעורים, בתנאים ובכללים שקבע שר הבינוי והשיכון לאחר התייעצות בשר.

5. בית-הדין לעבודה

לבית-הדין לעבודה תהיה סמכות ייחודית לדון ולפסוק בכל תובענה הנובעת מחוק זה.

6. ביצוע ותקנות

- (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא יתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- (ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) וסעיפים 3 ו-4 יותקנו בהסכמת שר האוצר.
- (ג) תקנות לפי סעיף קטן (א) וסעיפים 2, 3 ו-4 טעונות אישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

7. תיקון חוק הבטחת הכנסה

בחוק הבטחת הכנסה, תשמ"א-1980 -

- (1) בסעיף 1, אחרי הגדרת "גימלה" יבוא:
- "הורה עצמאי" - כמשמעותו בסעיף 1 לחוק משפחות חד-הוריות התשנ"ב-1992;
- (2) בסעיף 2(א), במקום פסקה (5) יבוא:
- "(5) היא אם או הוא הורה עצמאי אשר לילד שבהחזקתם טרם מלאו 7 שנים;"
- (3) בסעיף 5(א), במקום פסקה (2) יבוא:
- "(2) בשיעור המוגדל -
- (א) לפי הפרטים 1 עד 6 לתוספת, לפי הענין - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המנויים בפסקה (4) של סעיף 2(א).
- (ב) לפי הפרטים 7 או 8 לתוספת, לפי הענין - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המנויים בפסקה (6) של סעיף 2(א) או אם הוא הורה עצמאי."

8. תיקון חוק הביטוח הלאומי

אחרי הסעיף 114 לחוק הביטוח הלאומי יבוא:

115. "מענק לימודים"

(א) בסעיף זה -

"הורה עצמאי" - כמשמעותו בחוק משפחות חד הוריות, התשנ"ב-1992;

"שנת לימודים" - התקופה שמיום 1 בספטמבר של כל שנה עד יום 31 באוגוסט של השנה שלאחריה;

(ב) בתחילת כל שנת לימודים, ישלם המוסד להורה עצמאי, שמשתלמת לו קיצבת ילדים בעד הילד הראשון שבמנין ילדיו, מענק לימודים בשיעור של 18% מהשכר הממוצע בעד כל אחד מילדיו אשר לפני יום א' בטבת שבאותה שנת לימודים יימצא שמלאו לו שש שנים ולא מלאו לו אחת עשרה שנים.

(ג) מענק לפי סעיף זה ישולם מאוצר המדינה שיעביר למוסד מדי שנה, בסמוך לפני מועד התשלום, את כל הכספים הדרושים לביצוע התשלומים לפי סעיף זה, לרבות ההוצאות המינהליות של המוסד הנובעות מכך."